

Digitale checklist '(Hoog)begaafdenwijzer Basisonderwijs'

Schoolgegevens**Naam school:**

Directie: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Telefoonnummer: _____

E-mail: _____

Internet: _____

Samenwerkingsverband: _____

Betreft schooljaar: _____

Aantal leerlingen: _____

Aantal leerkrachten: _____

Aantal groepen: _____

Checklist ingevuld door:Functie:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Datum van invullen: _____

Digitale checklist '(Hoog)begaafdenwijzer Basisonderwijs'

De (digitale) checklist '(Hoog)begaafdenwijzer Basisonderwijs' is ontwikkeld door SLO (2007; 2010) in overleg met leerkrachten van (hoog)begaafde kinderen, intern begeleiders en onderwijsadviseurs en heeft als doel aandachtspunten te bieden bij het opstellen van beleid voor (hoog)begaafde leerlingen in het basisonderwijs, het implementeren van dit beleid in de praktijk en het vastleggen van dit beleid in een beleidsdocument.

De checklist bestaat uit vijf onderdelen:

1. Algemene randvoorwaarden
2. Signalering en het vaststellen van (onderwijs)behoeften
3. Aanpassingen in onderwijsaanbod en begeleiding
4. Evaluatie op leerling- en schoolniveau
5. Het opstellen van een beleidsstuk

De checklist kan worden ingevuld door de intern begeleider en/of de leerkracht(en)/werkgroep die zich bezig houdt, of gaat houden met de begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen in de school. Het is aan te raden om de vragenlijst door meer dan één persoon in de school in te laten vullen, bijvoorbeeld samen met de directie. Juist de verschillen in de antwoorden tussen de personen, zullen aanleiding geven tot discussie en hierdoor bijdragen aan het bepalen van de ontwikkelpunten.

N.B. Overal waar in de vragenlijst 'ouders' staat bedoelen wij ouders/verzorgers.

Invulinstructie bij de digitale versie in Excel:

Elk onderdeel bestaat uit een aantal aandachtspunten. Achter elk aandachtspunt kan aangegeven worden in welke mate het item op school gerealiseerd is door middel van het aankruisen van een vakje voor de 'mate van realisering' (variërend van 'niet' tot 'volledig' gerealiseerd) door een 'x' in te vullen. Vervolgens kan op een driepuntsschaal met een 'x' worden aangegeven in hoeverre uw school dit aandachtspunt belangrijk vindt. Let er op dat u deze twee gegevens per item in ieder geval invult, aangezien u hiermee het belang dat uw school aan deze punten hecht duidelijk maakt. Indien het betreffende item voor uw school een ontwikkelpunt is, kunt u dit optioneel ook aankruisen. Indien u dat wenst, kunt u een nadere toelichting geven.

Let op! Maak een keuze uit de gegeven antwoordmogelijkheden en vul niet twee antwoorden in. Door een toelichting te geven, kunt u uw keuze nader specificeren.

Het kan zijn dat u niet alle vragen hoeft te beantwoorden. Sommige vragen zijn namelijk aanvullend en de relevantie van het beantwoorden ervan is afhankelijk van eerder gegeven antwoorden. Wanneer dit het geval is, wordt dit duidelijk aangegeven bij de betreffende vragen door middel van invulinstructies en verandering in opmaak. U kunt dan verder gaan met de beantwoording van de aangegeven vervolgvragen.

Binnen dit bestand zijn hier en daar verwijzingen opgenomen, bijvoorbeeld naar vervolgvragen of naar achtergrondinformatie op internetsites. Hiervoor kunt u klikken op de hyperlinks.

De 'Digitale checklist (Hoog)begaafdenwijzer Basisonderwijs' is ontwikkeld door:

SLO, Enschede

Desirée Houkema, Nora Steenberg-Penterman, Judith te Boekhorst-Reuver, Manon Hulsbeek

[Meer achtergrondinformatie met betrekking tot \(hoog\)begaafde leerlingen in het basisonderwijs vindt u op de website van het Landelijk Informatiepunt \(Hoog\)begaafdheid Primair Onderwijs: hoogbegaafdheid.slo.nl](http://hoogbegaafdheid.slo.nl)

Onderdeel 1: Algemeen

Wilt u onderwijs op maat bieden voor (hoog)begaafde leerlingen? Weet u hoe u dit wilt vormgeven?

Dan is het allereerst van belang dat daar draagvlak in het team voor bestaat. Het team moet het willen. Het hele team moet immers aan de slag met het signaleren, bieden van onderwijsaanpassingen en begeleiden van (hoog)begaafde leerlingen. Daarom is het erg belangrijk, dat alle teamleden over de noodzakelijke kennis en vaardigheden beschikken t.a.v. het thema (hoog)begaafdheid. Het team moet het niet alleen willen, maar ook kunnen.

Tenslotte is het belangrijk dat binnen iedere school op zijn minst één teamlid zich specialiseert op het gebied van (hoog)begaafdheid en de coördinatie betreffende dit thema op zich neemt.

Onderdeel 2: Signalering en vaststellen van (onderwijs)behoeften

Wilt u (hoog) begaafde leerlingen passend onderwijs en goede begeleiding kunnen bieden?

Dan is het van belang dat de signalen van (hoog)begaafdheid worden opgemerkt (= signaleren). Hiervoor is het noodzakelijk dat alle leerkrachten over een bepaalde deskundigheid op het gebied van (hoog)begaafdheid beschikken.

Vervolgens is het belangrijk om doelgericht vast te stellen wat nodig is om passend onderwijs en goede begeleiding te kunnen bieden dat aansluit bij de mogelijkheden, behoeften en interesses van de leerling. Hiervoor is het van belang dat er binnen een school tenminste één leerkracht / begeleider / coördinator beschikbaar is met specifieke deskundigheid op het gebied van (hoog)begaafdheid. Deze persoon vervult een belangrijke ondersteunende rol bij de interpretatie van gegevens, voor het maken van de praktische vertaalslag naar gewenste onderwijsaanpassingen en begeleiding en, indien nodig, voor het opstellen van een handelingsplan.

In geval van gebleken ineffectiviteit van geboden onderwijsaanpassingen en begeleiding, bij grote verschillen van inzicht tussen ouders en school en/of bij een vermoeden van (ernstige) belemmerende factoren als gevolg van bijvoorbeeld leer- of gedragsproblemen kan het nodig zijn om vast te stellen of er werkelijk sprake is van (hoog)begaafdheid (= diagnosticeren). Dit kan alleen gedaan worden door personen die over een diagnostische bevoegdheid in combinatie met deskundigheid op het gebied van (hoog)begaafdheid beschikken. Hierbij kan het noodzakelijk zijn om een externe deskundige in te schakelen.

Onderdeel 3: Onderwijs en begeleiding

Wilt u een juiste aanpassing van het onderwijsaanbod voor een (hoog) begaafde leerling?

Dan is het goed om te realiseren dat de beste onderwijsaanpassing per leerling verschilt.

Het onderwijsaanbod voor hoogbegaafde leerlingen kan op diverse manieren worden aangepast.

Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld:

- o versnelling (het verkorten van de schoolperiode)
- o compacting (het schrappen van herhalings- en oefenstof uit de reguliere methodes)
- o verrijking (het aanbieden van leerstof die een beroep doet op de specifieke leereigenschappen van de (hoog)begaafde leerling).

Verrijkingstof kan worden aangeboden:

- o binnen de eigen groep
- o buiten de eigen groep (in bijvoorbeeld een binnenschoolse of buitenschoolse plusgroep)

In de meeste gevallen zijn verschillende onderwijsaanpassingen noodzakelijk om tegemoet te komen aan alle behoeften van een (hoog)begaafde leerling. "Het is daarom van belang dat er binnen een school (of eventueel samenwerkingsverband van scholen) meerdere aanpassingen geboden worden en dat per leerling gekeken wordt welke aanpassingen op welk moment tot de beste resultaten leiden, zowel op cognitief als op sociaal-emotioneel gebied" (Hoogeveen e.a., 2004) .

[Hoogeveen, L., van Hell, J., Mooij, T., & Verhoeven, L. \(2004\). Onderwijsaanpassingen voor hoogbegaafde leerlingen. Nijmegen: Centrum voor Begaafdheidsonderzoek.](#)

Onderdeel 4: Evaluatie

Wilt u weten of de aanpassingen in het onderwijsaanbod het gewenste effect hebben?

Dan is evaluatie noodzakelijk.

Onderdeel 5: Beleid

Wilt u zorgen voor een doorgaande lijn in de begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen?

Dan is het van belang dat hiervoor binnen de school beleid wordt ontwikkeld en op schrift wordt gesteld.

Onderdeel 1: Algemeen

<u>Aandachtspunten</u>		Mate van realisatie				Mate van belang			Ontwikkelpunt	Toelichting
		Niet	Enigszins	Grotendeels	Volledig	Niet belangrijk	Enigszins belangrijk	Belangrijk		
		0	1	2	3	0	1	2		
1.1	De school heeft een <u>visie</u> op onderwijs waarin duidelijk wordt:									
*	<u>hoe</u> wordt omgegaan met verschillen tussen leerlingen.									
*	<u>hoe</u> de ontwikkeling van (hoog)begaafde leerlingen binnen het onderwijs optimaal vormgegeven kan worden.									
1.2	Bij het vormgeven van onderwijs zijn de individuele mogelijkheden, behoeften en interesses van leerlingen uitgangspunt voor het bieden van passend onderwijs, waarbij een doorgaande lijn geborgd is.									
1.3	Er is voldoende <u>draagvlak</u> (men erkent de noodzaak) om <u>alle</u> leerlingen, inclusief (hoog)begaafde leerlingen, onderwijs op maat te bieden:									
*	in het team									
*	bij de directie									
*	bij het schoolbestuur									
1.4	De teamleden:									
*	<u>weten wat verstaan wordt onder (hoog)begaafdheid</u>									
*	hebben als team een praktische werkdefinitie over (hoog)begaafdheid, die gedeeld wordt door het hele team en waar ieder teamlid van op de hoogte is									
*	hebben zich middels een studietraject / (team)training verdiept in het thema (hoog)begaafdheid.									
1.5	Er vindt regelmatig bij- of nascholing plaats op het gebied van (hoog)begaafdheid (ook voor (nieuwe) leerkrachten).									
1.6	Tenminste één van de teamleden of een voor dit onderwerp speciaal ingestelde stuurgroep:									
*	heeft zich middels een opleiding of nascholing gespecialiseerd in het thema (hoog)begaafdheid									
*	coördineert de activiteiten op school rond het thema (hoog)begaafdheid									
*	wordt met tijd en geld gefaciliteerd om de begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen vorm te geven op school.									

Onderdeel 2: Signaleren en vaststellen van (onderwijs)behoeften

Aandachtspunten	Mate van realisatie				Mate van belang			Ontwikkelpunt	Toelichting
	Niet	Enigszins	Grotendeels	Volledig	Niet belangrijk	Enigszins belangrijk	Belangrijk		
	0	1	2	3	0	1	2		
SIGNALERING									
2.1	Leerkrachten zijn op de hoogte van:								
*	het feit dat gemiddeld 10% van de leerlingen kenmerken heeft van (hoog)begaafdheid								
*	de kenmerken en specifieke leereigenschappen van (hoog)begaafde leerlingen.								
*	de kenmerken en specifieke leereigenschappen van (hoog)begaafde onderpresteerders.								
2.2	Leerkrachten zijn op de hoogte van het feit dat bepaalde groepen (hoog)begaafde leerlingen moeilijk te herkennen zijn:								
*	onderpresteerders								
*	meisjes								
*	leerlingen met een handicap, leer- of gedragsprobleem								
*	leerlingen met een andere culturele achtergrond								
2.3	Leerkrachten weten én erkennen dat kinderen zich op school en thuis verschillend kunnen gedragen en niet altijd in beide situaties gedrag tentoonspreiden dat duidt op een eventuele ontwikkelingsvoorsprong/ (hoog)begaafdheid.								
2.4	De signalering van (hoog)begaafde leerlingen geschiedt op basis van signalen afkomstig van <i>verschillende betrokkenen</i> .								
2.5	De signalering van (hoog)begaafde leerlingen vindt plaats op basis van (zowel subjectieve als objectieve) informatie, die op <i>verschillende wijzen</i> is verzameld.								

2.6	Voor de signalering van (hoog)begaafdheid:				
*	hanteren alle leerkrachten een - binnen de school overeengekomen en vastgelegde - eenduidige werkwijze (of protocol)	☐	☐	☐	
*	wordt een integrale werkwijze gehanteerd die aansluit op en is ingebed binnen reeds bestaande zorgstructuren.	☐	☐	☐	
2.7	Bij aanmelding van een nieuwe leerling:				
*	wordt door ouders een vragenlijst ingevuld en/of vindt met ouders een intakegesprek plaats, waarin óók aandacht is voor een eventuele voorsprong in de ontwikkeling van de leerling.	☐	☐	☐	
*	vindt er overdracht plaats vanuit peuterspeelzaal/ kinderdagverblijf met betrekking tot de ontwikkeling van de leerling.	☐	☐	☐	
2.8	Aan het begin van het schooljaar wordt een (groeps)observatie uitgevoerd, waarin (ook) wordt gelet op signalen die duiden op een ontwikkelingsvoorsprong bij leerlingen. Dit gebeurt door de leerkrachten van:				
*	de groepen 1-2	☐	☐	☐	
*	de groepen 3-8	☐	☐	☐	
2.9	Leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong / (hoog)begaafde leerlingen worden - gedurende het schooljaar - gesignaleerd op basis van:				
*	De algemene indruk van het leerpotentieel van de leerling	☐	☐	☐	
*	Observaties van de leerkracht	☐	☐	☐	
*	Leerprestaties	☐	☐	☐	
*	De inhoud en kwaliteit van (zelfgekozen) producten en activiteiten van de leerling	☐	☐	☐	
*	Gesprekken met de leerling	☐	☐	☐	
*	Informatie afkomstig van de ouders	☐	☐	☐	
2.10	Beschikbare gegevens over de leerprestaties en capaciteiten van leerlingen worden geanalyseerd.	☐	☐	☐	
2.11	Beschikbare gegevens over de specifieke leerlingkenmerken worden geanalyseerd, waarbij aandacht is voor:				
*	zowel belemmerende als stimulerende factoren	☐	☐	☐	
*	zowel de zwakke als de sterke kanten van een leerling	☐	☐	☐	
2.12	Wanneer er signalen van (hoog)begaafdheid zijn opgemerkt, worden <i>gericht</i> aanvullende gegevens verzameld die nodig zijn om gewenste onderwijsaanpassingen en begeleiding vast te stellen.	☐	☐	☐	

VASTSTELLEN VAN (ONDER)WIJSBEHOEFTE						
2.13	Om passende onderwijsaanpassingen en begeleiding vast te kunnen stellen, worden aanvullende gegevens verzameld via:					
*	de leerling					
*	de ouders					
*	de leerkracht					
2.14	Om aan te kunnen sluiten bij het leerniveau van de leerling, wordt de grootte van de eventuele didactische voorsprong per vakgebied vastgesteld door middel van:					
*	gegevens over het beheersingsniveau afkomstig uit het op school gebruikte voortgangsregistratiesysteem					
*	DLE toetsen					
*	individueel doortoetsen					
2.15	Om een nauwkeuriger beeld van de leerling te krijgen, wordt door leerkracht én ouders een gerichte observatie uitgevoerd met behulp van een geschikte observatielijst.					
2.16	Er worden aanvullende gegevens verzameld over de leerling indien er zorg- of aandachtspunten zijn in relatie tot:					
*	de sociale en emotionele ontwikkeling					
*	werkhouding en motivatie					
2.17	Voor een nauwkeuriger beeld van gesignaleerde zorg- of aandachtspunten worden beschikbare (betrouwbare) hulpmiddelen gebruikt.					
2.18	Verschillen van inzicht tussen ouders, leerkracht en/of leerling, die zichtbaar worden naar aanleiding van de verzamelde aanvullende gegevens, worden besproken en zoveel mogelijk verhelderd.					
2.19	Indien nodig wordt, in overleg met ouders en leerling en ter aanvulling op aanpassingen in onderwijsaanbod en begeleiding, een handlingsplan opgesteld.					
2.20	Er wordt gebruik gemaakt van beschikbare expertise op het gebied van (hoog)begaafdheid om de verzamelde gegevens te interpreteren.					
2.21	Er zijn duidelijke richtlijnen om tot een beslissing te komen tot het uitvoeren van een (extern) psychodiagnostisch onderzoek.					

BORGING DOORGAANDE LIJN										
2.22	Het vaststellen van en aansluiten op (onderwijs)behoeften maakt onderdeel uit van een cyclisch proces van handelen, evalueren en bijstelling.									
2.23	Gegevens over onderwijsaanpassingen en begeleiding worden geregistreerd met betrekking tot:									
*	doubleren									
*	versnelling									
*	vakgebieden waarvoor compacting wordt toegepast									
*	(afgeronde) verrijkingsactiviteiten									
*	wijze van (interne en externe) begeleiding									
2.24	Beschikbare gegevens over de leerkenmerken, leerlingkenmerken, onderwijsaanpassingen en begeleiding worden overgedragen:									
*	aan het eind van een groep aan de leerkracht van de volgende groep									
*	bij verandering van school									
*	aan het eind van groep 8 aan het voortgezet onderwijs									

Onderdeel 3: Aanpassingen in onderwijsaanbod en begeleiding

Aandachtspunten		Mate van realisatie				Mate van belang			Ontwikkelpunt	Toelichting
		Niet	Enigszins	Grotendeels	Volledig	Niet belangrijk	Enigszins belangrijk	Belangrijk		
		0	1	2	3	0	1	2		
ALGEMEEN										
3.1	Leerkrachten zijn op de hoogte van de volgende mogelijke begeleidingsmaatregelen voor (hoog)begaafde leerlingen:									
*	versnellen									
*	compacten									
*	verrijkingsonderwijs binnen de eigen groep									
*	verrijkingsonderwijs buiten de eigen groep (plusgroep)									
*	overige begeleidingsmaatregelen									
3.2	In het plan van aanpak/handelingsplan wordt ingegaan op de actuele cognitieve, sociale én emotionele behoeften van een individuele (hoog)begaafde leerling.									
3.3	Uit de door de school mogelijk te bieden begeleidingsvormen wordt een keuze gemaakt op basis van de cognitieve, sociale en emotionele behoeften van de leerling.									
3.4	De aanpassing in het onderwijsaanbod/de begeleiding van de (hoog)begaafde leerling wordt ook door de leerling bijgehouden, bijvoorbeeld middels een logboek of een portfolio.									

INZET ICT

3.5	Er wordt gebruik gemaakt van mogelijkheden, die met ICT ondersteund worden, voor de <i>registratie en analyse van toetsgegevens</i> om het onderwijsaanbod efficiënter en beter af te stemmen op de mogelijkheden van de leerling.									
3.6	Er wordt gebruik gemaakt van <i>gevarieerde multimediale toepassingen</i> , waarmee rekening gehouden kan worden met verschillen in leer- en expressiestijlen.									
3.7	Er wordt gebruik gemaakt van een <i>electronische leeromgeving</i> , waarbinnen leerkrachten en leerlingen ondersteund worden in de begeleiding van het leerproces en in het vastleggen van de voortgang van leerresultaten.									
3.8	Er wordt gebruik gemaakt van <i>adaptieve programma's</i> (software), waarbij het aanbod gedifferentieerd wordt aangeboden (qua niveau en leertempo) op basis van door het systeem geregistreerde en geanalyseerde voortgang van de leerling									

VERSNELLING

 Klik hier voor informatie over **Versnelling**

3.9	Op school zijn de volgende vormen van versnellen (het verkorten van de schoolperiode) mogelijk: * Vervroegd instromen in groep 1 * Groep 1 of 2 'overslaan' * Groep 1 en 2 in één schooljaar doorlopen * Een groep 'overslaan' in de groepen 3 t/m 8 * Meerdere groepen in één schooljaar doorlopen in de groepen 3 t/m 8 * Halverwege het schooljaar een groep overslaan * Versnelling voor een bepaald vak.									
3.10	<i>De school gebruikt criteria om een besluit tot versnellen te nemen.</i>									
3.11	<u>De school gebruikt de Versnellingswenselijkheidlijst (VWL).</u>									
3.12	<i>Wanneer wordt gekozen voor versnelling wordt daarnaast ook het onderwijsaanbod aangepast middels compacting en/of verrijking binnen of buiten de eigen groep.</i>									

COMPACTING		Klik hier voor informatie over Compacting			
3.13	Op school wordt compacting (het schrappen van herhalings- en oefenstof) toegepast voor (hoog)begaafde leerlingen voor de volgende vakken: * Rekenen/wiskunde * Taal * Zaaivakken * Anders, namelijk ..... (Indien nee bij alle vakken, ga dan verder met vraag 3.17)				
3.14	<i>Er zijn schoolbreed geïmplementeerde richtlijnen voor het compacten van de leerstof.</i>				
3.15	<i>Bij het compacten wordt gebruik gemaakt van een compactingmethode.</i>				
3.16	<i>De tijd die vrijkomt doordat voor een vak de leerstof wordt gecompact, wordt besteed aan verrijking.</i>				
3.17	De instructie van de (gecompacte) leerstof wordt afgestemd op de specifieke leereigenschappen van (hoog)begaafde leerlingen.				

VERRIJKING BINNEN DE EIGEN GROEP		Klik hier voor informatie over Verrijking			
3.18	Op school wordt verrijking binnen de eigen groep aangeboden in: * groep 1 * groep 2 * groep 3 * groep 4 * groep 5 * groep 6 * groep 7 * groep 8 <i>(indien nee bij alle groepen, vul dan eerst nog vraag 3.19 en 3.20 in en ga vervolgens verder met vraag 3.28)</i>				
3.19	Voor het aanbieden van verrijking binnen de eigen groep zijn er verrijkingsmethoden / -materialen <u>beschikbaar</u> voor: * groep 1 * groep 2 * groep 3 * groep 4 * groep 5 * groep 6 * groep 7 * groep 8	Klik hier voor een overzicht van beschikbare Leermiddelen			

3.20	Voor het aanbieden van verrijking binnen de eigen groep zijn er verrijkmingsmethoden / -materialen <u>beschikbaar</u> op het gebied van:						
*	rekenen en wiskunde						
*	taalvaardigheden						
*	lezen						
*	wereldoriëntatie						
*	studievaardigheden						
*	vreemde talen						
*	filosofie						
*	sociaal emotionele ontwikkeling						
*	natuur en techniek						
*	overige vakken of onderwerpen						
	Indien u bij vraag 3.18 bij alle groepen 'nee' heeft ingevuld, kunt u nu verder gaan met vraag 3.28.						
3.21	<i>De binnen de groep aangeboden verrijkingstof:</i>						
*	<i>is specifiek ontwikkeld voor (hoog)begaafden.</i>						
*	<i>is niet afkomstig van hogere leerjaren.</i>						
*	<i>is een vast onderdeel van de leerstof van een week.</i>						
*	<i>staat (indien van toepassing in combinatie met de gecompecte lesstof) genoteerd op de individuele dag- of weektaak.</i>						
*	<i>komt in plaats van (een deel van) de reguliere leerstof.</i>						
3.22	<i>De verrijkingstof wordt vooraf met de leerling besproken / aan de leerling uitgelegd.</i>						
3.23	<i>Er worden eisen gesteld aan het werken met verrijkingstof binnen de eigen groep.</i>						
3.24	<i>De leerling die binnen de eigen groep verrijking krijgt aangeboden, werkt in het eigen lokaal aan deze verrijkingstof.</i>						
3.25	<i>De leerling krijgt van de eigen leerkracht begeleiding / feedback tijdens het werken aan verrijkingstof binnen de eigen groep.</i>						
3.26	<i>Bij het beoordelen van het werken aan verrijkingstof binnen de groep wordt:</i>						
*	<i>door de leerkracht zowel het product als het proces beoordeeld.</i>						
*	<i>uitgegaan van de in het plan van aanpak/handelingsplan gestelde cognitieve en niet-cognitieve leerdoelen.</i>						
3.27	<i>De beoordeling van het werken aan verrijkingstof binnen de groep wordt op het schoolrapport weergegeven.</i>						

VERRIJKING BUITEN DE EIGEN GROEP (PLUSGROEP)

3.28	<p>Op school wordt verrijksstof aangeboden buiten de eigen groep (in een binnenschoolse of buitenschoolse plusgroep) voor leerlingen uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> * groep 1 * groep 2 * groep 3 * groep 4 * groep 5 * groep 6 * groep 7 * groep 8 <p>(indien nee bij alle groepen, ga dan verder met vraag 3.43)</p>										<p><i>Specificeer - indien van toepassing - per leerjaar: Binnen- of buitenschools</i></p>
3.29	<p>De school hanteert een <u>eenduidige werkwijze</u> voor het selecteren van leerlingen voor de plusgroep, waarbij</p> <ul style="list-style-type: none"> * rekening wordt gehouden met inhoudelijke criteria (visie, doelgroep, doelstelling en aanbod van de plusgroep) * rekening wordt gehouden met praktische criteria (tijd, ruimte, aantal leerlingen/samenstelling plusgroep, overige beschikbare onderwijsaanpassingen) * overleg plaatsvindt met alle betrokkenen (waaronder de leerling zelf, de begeleider van de plusgroep, groepsleerkracht en ouders) 										
3.30	<p>Een beslissing tot plaatsing kan op basis van een (tussentijdse) evaluatie (bijvoorbeeld na een proefperiode) in gezamenlijk overleg worden herzien.</p>										
3.31	<p>De plusgroepbijeenkomsten vinden structureel plaats:</p> <ul style="list-style-type: none"> * op een vaste tijd * op een vaste locatie * gedurende een langere periode (minimaal een half jaar). 										
3.32	<p>Er is voldoende tijd beschikbaar per plusgroepbijeenkomst (minimaal anderhalf uur).</p>										
3.33	<p>De vaste begeleider van de plusgroep beschikt over de benodigde leerkrachtcompetenties en beschikt hiertoe onder meer over:</p> <ul style="list-style-type: none"> * een onderwijsbevoegdheid * affiniteit met (hoog)begaafde leerlingen * is gespecialiseerd in de begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen middels een opleiding/nascholing 										
3.34	<p>De plusgroep bestaat uit minimaal 2 en maximaal 10 leerlingen (per begeleider).</p>										

3.35	Voor het aanbieden van verrijking buiten de eigen groep zijn er verrijkmingsmethoden / -materialen beschikbaar op het gebied van:						
*	rekenen en wiskunde						
*	taalvaardigheden						
*	lezen						
*	wereldoriëntatie						
*	studievaardigheden						
*	vreemde talen						
*	filosofie						
*	sociaal emotionele ontwikkeling						
*	natuur en techniek						
*	overige vakken of onderwerpen						
3.36	De verrijkingstof die gebruikt wordt in de plusgroep:						
*	is specifiek ontwikkeld voor (hoog)begaafden.						
*	is niet afkomstig van hogere leerjaren.						
3.37	Binnen de plusgroep:						
*	wordt gewerkt aan specifiek op (hoog)begaafden gerichte doelen en vaardigheden.						
*	wordt per leerling gewerkt aan individuele doelen en vaardigheden vanuit de individuele behoeften.						
*	worden deze individuele doelen en vaardigheden vooraf met de leerling besproken.						
*	worden op basis van de gestelde doelen en vaardigheden eisen gesteld aan de leerling voor het werken binnen de plusgroep.						
*	zijn de pedagogiek en didactiek afgestemd op de leereigenschappen en kenmerken van (hoog)begaafde leerlingen.						
3.38	De leerling krijgt begeleiding / feedback tijdens het werken binnen de plusgroep.						
3.39	Bij het beoordelen van het werken aan verrijkingstof binnen de plusgroep wordt:						
*	zowel het product als het proces beoordeeld.						
*	uitgegaan van de in het plan van aanpak/handelingsplan gestelde cognitieve, sociale en emotionele leerdoelen.						
3.40	De beoordeling van het werken aan verrijkingstof binnen de plusgroep wordt op het schoolrapport weergegeven.						
3.41	Er vindt overleg plaats tussen de vaste begeleider van de plusgroep en de groepsleerkracht van de leerling.						
3.42	Er is sprake van samenhang tussen hetgeen in de plusklas wordt ondernomen en dat wat er in de eigen groep gebeurt.						

OVERIGE BEGELEIDINGSMAATREGELEN

3.43	Eén teamlid is werkzaam als mentor voor (hoog)begaafde leerlingen.									
3.44	Op school is het mogelijk leerlingen vrij te stellen van het reguliere onderwijsaanbod om gebruik te kunnen maken van een uitdagend extern aanbod.									

Onderdeel 4: Evaluatie

<u>Aandachtspunten</u>	Mate van realisatie				Mate van belang			Ontwikkelpunt	Toelichting
	Niet	Enigszins	Grotendeels	Volledig	Niet belangrijk	Enigszins belangrijk	Belangrijk		
EVALUATIE OP LEERLINGNIVEAU									
4.1	Evaluatie over het effect van de aanpassingen in onderwijsaanbod en begeleiding vindt plaats met:								
*	leerling								
*	ouders								
*	groepsleerkracht								
*	plusgroepleerkracht								
*	coördinator (hoog)begaafdheid								
*	intern begeleider								
4.2	Bij het evalueren van het effect van de aanpassingen in onderwijsaanbod en begeleiding wordt gebruik gemaakt van een evaluatieformulier, waarin de in het plan van aanpak/handelingsplan beschreven doelen aan bod komen.								
4.3	Er vindt regelmatig (minimaal twee keer per jaar) evaluatie plaats van het effect van de aanpassingen in onderwijsaanbod en begeleiding op leerlingniveau.								
4.4	Wijzigingen betreffende de onderwijsaanpassingen - welke a.g.v. de evaluatie wenselijk worden geacht - worden tijdig (binnen enkele weken) doorgevoerd.								
EVALUATIE OP SCHOOLNIVEAU									
4.5	Op schoolniveau wordt eens per jaar de begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen geëvalueerd.								
4.6	Bij de evaluatie op schoolniveau is aandacht voor:								
*	werkwijze signalering/vaststellen (onderwijs)behoefte								
*	onderwijsaanpassingen								
*	begeleiding								
*	deskundigheidsbevordering								
*	interne en externe communicatie								
*	het gemaakte beleidsplan								

Onderdeel 5: Het opstellen van een beleidsstuk

<u>Aandachtspunten</u>		Mate van realisatie			Mate van belang			Ontwikkelpunt	Toelichting
		Niet	Enigszins	Grotendeels	Volledig	Niet belangrijk	Enigszins belangrijk		
		0	1	2	3	0	1	2	
5.1	In de schoolgids staat beschreven op welke wijze de school aandacht besteedt aan (hoog)begaafde leerlingen.								
5.2	Er is een zorg-/beleidsplan waarin ook de zorg voor (hoog)begaafde leerlingen is gespecificeerd. (Indien nee, dan is het invullen van deze vragenlijst gereed).								
INHOUD VAN HET ZORG-/BELEIDSPLAN									
<i>In het zorg-/beleidsplan staat:</i>									
5.3	<i>een beschrijving van de visie van de school op (hoog)begaafdheid.</i>								
5.4	<i>welk doel wordt nagestreefd met het te volgen beleid op het gebied van (hoog)begaafdheid.</i>								
5.5	<i>een duidelijke omschrijving van de doelgroep.</i>								
5.6	<i>In het zorg-/beleidsplan staat beschreven hoe de signalering van (hoog)begaafde leerlingen verloopt:</i>								
*	<i>bij aanmelding van een nieuwe leerling voor groep 1</i>								
*	<i>bij aanmelding van een nieuwe leerling voor een hogere groep</i>								
*	<i>gedurende het schooljaar in de groepen 1-2</i>								
*	<i>gedurende het schooljaar in de groepen 3-8</i>								
*	<i>bij een vermoeden van onderpresteren.</i>								
<i>In het zorg-/beleidsplan staat beschreven:</i>									
5.7	<i>hoe de resultaten van de signalering worden vastgelegd.</i>								
5.8	<i>welke stappen na de signalering worden gemaakt om tot praktisch handelen in aanbod en begeleiding te kunnen komen.</i>								
5.9	<i>hoe de (onderwijs)behoeften van (hoog)begaafde leerlingen in beeld worden gebracht.</i>								
5.10	<i>in welke gevallen de school een externe deskundige inschakelt bij het diagnosticeren van (hoog)begaafdheid.</i>								
5.11	<i>hoe de resultaten van de diagnosticering worden vastgelegd.</i>								

In het zorg-/beleidsplan staat beschreven:								
5.12	hoe de overstap van signalering/diagnosticering naar begeleiding wordt gemaakt.							
5.13	welke aanpassingen in het onderwijsaanbod en begeleiding er voor (hoog)begaafde leerlingen mogelijk zijn.							
5.14	wanneer een leerling in aanmerking komt voor bepaalde vormen van aanpassingen in het onderwijsaanbod en de begeleiding.							
5.15	welke procedure gevolgd wordt bij het aanpassen van het onderwijsaanbod en de begeleiding.							
5.16	op welke wijze de aanpassingen in het onderwijsaanbod en de begeleiding worden geëvalueerd.							
5.17	welke methoden / materialen voor (hoog)begaafde leerlingen op school aanwezig zijn / aangeschaft zullen worden.							
5.18	wanneer en op welke wijze ouders worden betrokken / geïnformeerd.							
5.19	welke gegevens worden doorgegeven bij de overdracht naar de volgende groep.							
5.20	welke gegevens worden doorgegeven bij de overdracht naar het voortgezet onderwijs.							
5.21	bij alle onderdelen wie welke taken uitvoert en wie waarvoor verantwoordelijk is.							
5.22	hoe de financiën zijn geregeld.							
5.23	wat de lange termijn planning is.							
5.24	op welke wijze het beleid wordt geëvalueerd.							